

Høringssvar – Riksrevisjonens undersøkelse av kapasiteten i strømmettet

Norsk Varme viser til Riksrevisjonens undersøkelse om kapasiteten i strømmettet fremlagt 18. mars 2025.

Riksrevisjonens rapport om myndighetenes arbeid for å sikre tilstrekkelig kapasitet i strømmettet peker på viktige utfordringer for Norges kraftforsyning. Likevel mener vi rapporten har en betydelig mangel: Den omtaler ingen steder bioenergiens effekt og potensial for å redusere belastningen på strømmettet ytterligere.

Vedfyringens betydning for dagens nettkapasitet

At bioenergi er utelatt fra rapporten er uheldig, gitt vedfyringens godt dokumenterte bidrag til å avlaste strømmettet. På de kaldeste dagene, når kapasiteten i strømmettet er lavest, står vedfyring for en vesentlig del av varmeproduksjonen. Rapporten «[Nytten av vedfyring i energisystemet](#)» fra THEMA Consulting (2025) gir et konservativt anslag på at vedfyring bidrar med å redusere topplasten i strømmettet med minst 11 %. Skulle denne kapasiteten erstattes med nettinvesteringer, ville kostnaden vært omtrent 18 milliarder kroner.

Potensialet for ytterligere avlastning

Vi ønsker å påpeke at overgangen til oppvarmingsløsninger som varmepumper og fjernvarme ikke reduserer topplasten i strømmettet på samme måte som vedfyring. Luft-til-luft-varmepumper, som er mest utbredt, har betydelig lavere effekt på kalde dager. I tillegg viser innsikt fra SSB at husholdninger med varmepumper øker sin innetemperatur, slik at energien de potensielt kunne spart inn, heller går med til å øke komforten. Fjernvarmeanlegg er ofte avhengige av elkjeler i kuldeperioder, og bidrar dermed til ytterligere belastning av strømmettet når kapasiteten er sprengt. Vedfyring fungerer derimot helt uavhengig av strøm, og avlastar nettet umiddelbart når behovet for kapasitet er størst.

Mulighet for å frigjøre nettkapasitet raskt

En ytterligere fordel ved bioenergi og vedfyring er hvor raskt den positive effekten kan realiseres. Mens utbygging av ny nettinfrastruktur ofte tar mellom 10–14 år fra planlegging til ferdigstilling, kan installasjon eller oppgradering av et ildsted skje i løpet av få uker eller måneder. Dette gjør vedfyring til en effektiv løsning på kapasitetsutfordringene på kort sikt.

En [rapport](#) THEMA Consulting har utarbeidet på vegne av Norsk Varme viser dessuten at hele 3 708 MW holdes av i det norske strømmettet for å håndtere forbruk på de kaldeste vinterdagene. Dette bidrar til kapasitetskø for modne industriprosjekter, ettersom det ikke er nok nettkapasitet til å utvikle næringslivet videre. På Østlandet alene kan økt bruk av vedfyring frigjøre hele 2 056 MW – tilsvarende hele kapasitetskøen i for industrien i regionen. Nasjonalt kan økt bruk av vedfyring potensielt dekke hele dagens kapasitetskø for industrien, og bli et viktig bidrag til Norges næringsutvikling.

Politiske anbefalinger for økt avlastning av strømmettet

Norsk Varme støtter Riksrevisjonens konklusjon om at flere politiske tiltak er nødvendig for å

sikre tilstrekkelig nettkapasitet i Norge. Regjeringen har gjennomført flere politiske endringer våren 2025 som har som mål om å styrke situasjonen i strømmettet, men det vil likevel ta lang tid før effektene av dette blir synlige. Politikerne bør se til rentbrennende ovner som en energikilde som raskt kan bidra til å øke vår nettkapasitet og bedre energiberedskapen. Rentbrennende vedovner gir hele 60 % mer varme enn ikke-rentbrennende ovner, noe som gir betydelig økt energiproduksjon fra husholdninger med rentbrennende ovn, og som dermed sikrer større fleksibilitet i energisystemet ved å øke oppvarmingsbidraget fra ovnene på de kaldeste dagene.

Potensialet for å øke avlastningen i strømmettet med økt vedfyring er betydelig. Samlet varmeeffekt fra eksisterende vedovner tilsvarer en reservekapasitet på hele 8 500 MW, som tilsvarer effekten fra 15 av Norges største vannkraftverk. At vi over tid har sett en svak nedgang i husholdningens bruk av vedfyring øker belastningen på strømmettet fordi husholdningene i større grad går over til strømavhengige oppvarmingsløsninger. Vi ser derfor et behov for å sikre økt utbredelse av vedfyring, slik at potensialet for avlastning av strømmettet opprettholdes, og potensielt økes.

Norsk Varme anbefaler derfor at det på politisk nivå vurderes å innføre følgende tiltak:

- **Krav om alternative oppvarmingskilder:**

I dag er det krav om skorstein i nye boliger, men ikke krav om ildsted. Et krav om fungerende alternative varmekilder bør innføres for å styrke vår nasjonale energiberedskap, avlaste strømmettet og øke varmeproduksjonen fra vedfyring.

- **Økonomiske insentiver for energieffektive vedovner:**

Innfør statlige støtteordninger, som en nasjonal panteordning eller tilskudd gjennom ENOVA for husholdninger som ønsker å installere eller oppgradere til moderne, rentbrennende vedovner. Dette vil bidra til at flere kan bytte strøm med ved på de kaldeste dagene, og at varmeeffekten fra ovnene øker. Dette vil gi avlaste strømmettet og øke egenberedskapen til husholdningene.

Ved å inkludere rentbrennende vedfyring som en sentral del av Norges energipolitikk, vil vi raskt kunne redusere behovet for kostbare nettinvesteringer, frigjøre kapasitet for grønn næringsutvikling og styrke Norges energiberedskap. Norsk Varme oppfordrer politikerne til å handle raskt på disse anbefalingene. Norsk Varme innehar mye informasjon som viser det positive bidraget fra vedfyring, og vi viser gjerne frem dette til ansvarlige politikere og myndigheter, samt hvordan vi konkret mener at tiltakene kan gjennomføres.

Med vennlig hilsen,

Brede Børud
Styreleder i Norsk Varme

NORSK VARME

www.norskvarme.org

Epost: styreleder@norskvarme.org

For praktiske henvendelser: ild@norskvarme.org